

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2019/3782-S.5515

BAŞVURU NO : 2018/17332

KARAR TARİHİ : 28/05/2019

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : ADALET BAKANLIĞI

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın; eşi ile birlikte ailesinin ikamet ettiği illerde durumlarına uygun bir cezaevine nakil talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 14/12/2018

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza başvuru yapan ...; uzun yıllardır eşi ile birlikte cezaevinde bulunduklarını, kendisinin İzmir 2 Nolu T Tipi, eşinin ise İzmir 1 Nolu Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığını, İzmir’de bulunan ceza infaz kurumu kampüs niteliğinde olduğu için eşi ve kendisinin ayrı infaz kurumlarında barındırıldıkları ve bu sebeple görüşmelerine izin verilmediğini, kadın ve erkek birlikte barındırılan ceza infaz kurumlarında eşlerin birbirini görmesine imkan tanındığını, bununla birlikte kendi ailesinin İstanbul ilinde eşinin ailesinin ise Diyarbakır ilinde ikamet ettiğini, kendilerini ziyarete gelmekte zorlandıklarını ifade ederek; **eşi ile görüşmesine imkan sağlayacak nitelikte öncelikle İstanbul İlinde olmak üzere kendisinin yahut eşinin ailesinin ikamet ettiği illerde bulunan ceza infaz kurumlarından birine naklini talep etmektedir.**

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 12/02/2019 tarih ve E.3432 sayılı yazısı ile şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. **Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen 05/04/2019 tarih, E.1659/55764 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;**

2.1 Başvuran ve eşinin bilgi formlarının incelenmesi neticesinde nakillerini engelleyecek infaz edilmemiş ve kaldırılmamış herhangi bir disiplin cezalarının bulunmadığı,

2.2 Başvuranın eş görüşü talebinin İzmir Cumhuriyet Başsavcılığının değerlendirmesi neticesinde güvenlik ve personel (Jandarma görevlileri) yetersizliği nedeni ile sağlanamadığı, ayrıca kapalı ceza

infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların farklı bir Kapalı Ceza İnfaz kurumunda bulunan eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ve vasisi ile telefon görüşmesi yapmasında hukuken bir engel bulunmadığı, bu nedenle adı geçen eşi ile haftalık on dakika telefon görüşmesi gerçekleştirdiği,

2.3 Hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 54. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca *"İstekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması"* şartlarının gerçekleşmesi gerektiğinin belirtildiği, birçok ceza infaz kurumlarında kapasitelerin üstünde hükümlü ve tutuklu barındırıldığından, nakil taleplerinin incelenmesinde; kurumun kapasitesi ve güvenliği, suç türü ve kişilerin can güvenliği gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda, her talebin uygun değerlendirilemediği,

2.4 ...'in halen barındırıldığı İzmir 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun doluluk oranının %130, eşi ...'in barındırıldığı İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun doluluk oranının %79 olduğu,

2.5. Başvuranın nakil talep ettiği ceza infaz kurumlarının ise;
Maltepe 2 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun doluluk oranının %156,
Maltepe 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun doluluk oranının %159,
Kocaeli 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun doluluk oranının %81,
Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun doluluk oranının %87,
Van T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun doluluk oranının %148 olduğu,
Ümraniye E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun ise adı geçenlerin konumuna uygun olmadığı,

2.6. Ülke genelinde, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların; hastalık, disiplin, güvenlik, özellikle toplu nakiller ve tutukluların mahkeme nedeniyle yapılan sevkleri sonucu, ceza infaz kurumlarının kapasitelerinin günaşırı değişmesine neden olduğu, bu nedenle; ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin nakil taleplerinin Genel Müdürlüğe ulaştığı anda, talep edilen kurumların kapasitelerinin o günkü veriler göz önüne alınarak değerlendirildiği,

2.7. Dolayısı ile başvuranın talep ettiği ceza infaz kurumlarının kapasitelerinin dolu olması nedeniyle nakil talebinin uygun görülmediği, ancak hükümlünün talep ettiği bölgede konumuna uygun yeni bir ceza infaz kurumu veya kurumlarının açılması halinde nakle engel bir durumun söz konusu olmaması durumunda naklinin yapılabilceğinin değerlendirildiği,

2.8. Bu kapsamda 5275 Sayılı Ceza ve İnfaz Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 54. maddesinde hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları Kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri gerektiği hüküm altına alındığı için başvuranın eşi ...'in nakil olabilmesi için kurum idaresine dilekçe vermesi gerektiği ifade edilmiştir.

3. Kurumumuzun 12/02/2019 tarih ve E.3433 sayılı yazısı ile şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla İzmir 2 Nolu T Tipi kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. **Müdürlüğün 21/02/2019 tarih, 2019/7331 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;**

3. 1.Hükümlü ...'in 17/11/2017 tarihinde evlilik işlemlerini yapmak ve yol masrafını ödemek şartıyla Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 25/12/2017 tarih ve 136350 sayılı nakil emri ile Kurumlarına nakil olarak geldiği,17/11/2017 tarihinden itibaren iki kez nakil talebinde bulunduğu, hükümlünün ilk talebinin talep edilen ceza infaz kurumlarının kapasitelerinin dolu olması nedeniyle, ikinci nakil talebinin ise gitmek istediği en az üç yeri belirtmesi gerekirken sadece bir yeri belirtmesi nedeniyle dilekçesinin işleme alınmadığı,

3.2. Başvuranın talebi ile ilgili olarak Kurum Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulunun 08/10/2018 tarih ve 2018/4855 karar sayılı kararı ile adı geçenin İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan eşi ile eş görüşü, açık görüş yapma talebinin aynı konu ile ilgili emsal karar olan Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 05/06/2017 tarih ve E:2017/1073, K:2017/2068 sayılı kararı ile “*görüşme talebinde bulunan hükümlü ile eşinin aynı kampüs içerisinde yer alsa bile farklı ceza infaz kurumlarında bulundukları, her iki ceza infaz kurumunun gerek idari yönetiminin gerek güvenlik önlemlerinin birbirinden farklı olduğu, aynı kampüs içerisinde yer alan iki farklı ceza infaz kurumunun aynı ceza infaz kurumu sayılamayacağı*” yönündeki hükmüne binaen başvuranın talebinin reddedildiği, başvuranın bu karara karşı 10/10/2018 tarihli dilekçesi ile itirazda bulunduğu, Karşıyaka İnfaz Hakimliğinin 25/10/2018 tarih ve 2018/4955 esas sayılı kararı ile itirazın reddine karar verildiği, bu karara karşı da Karşıyaka 1. Ağır Ceza Mahkemesine itiraz yoluna gidildiği, ancak henüz bir cevap gelmediği,

3.3. Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesi hükümleri doğrultusunda hükümlü ...'in İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan eşi ile kapalı ve açık görüş yapma talepli dilekçesinin Kurum Müdürlüğünün 19/12/2018 tarih ve 2018/48987 sayılı yazısı ile İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği, Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde bulunan cezaevleri ile uygulama birliği sağlandıktan ve Kurum Savcılığından bu yönde gelecek emir doğrultusunda açık ve kapalı görüş yapılabilceği,

3.4. Telefon görüşü ile ilgili olarak ise Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 27/09/2018 tarih ve 141265 sayılı ‘Farklı Ceza İnfaz Kurumlarında bulunan anne, baba, eş ve kardeş h/t telefonla görüşmeleri’ konulu yazısına istinaden başvuranın eşi ile 5 kez telefon ile görüştüğü,

3.5. Başvuranın müebbet hapis cezasına hükümlü olduğu bu nedenle nakil gidebileceği ceza infaz kurumlarının Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumları veya bir bölümü yüksek güvenlikli Ceza İnfaz Kurumları olması gerektiği,

3.6. Kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutukluların sağlıklı bir infaz rejimine tabi tutulması, rehabilite edilmesi ve topluma yeniden kazandırılması için, büyük bir özveri ile mevzuatlar çerçevesinde, Aliğa ve Menemen Ceza İnfaz Kurumları Cumhuriyet Başsavcılığı, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Adalet Bakanlığı direktifleri ve denetimleri altında faaliyet yürüttükleri, ayrıca Ceza İnfaz Kurumunun tüm faaliyetlerinin iki aylık periyotlar halinde İzleme Kurulu tarafından denetlendiği açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “**Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması**” başlıklı 13 üncü maddesinde; “*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*” ,

4.1. Anayasanın “Özel hayatın gizliliği” başlıklı 20 nci maddesinde “Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.” ,

4.2. Anayasanın “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74üncü maddesinde; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler” ,

5. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin “Özel ve aile hayatına saygı hakkı” başlıklı 8inci maddesinde; “1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir.” ,

6. Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 9 Aralık 1988 tarihli ve 43/173 sayılı kararıyla kabul edilen, “Herhangi Bir Şekilde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunmasına İlişkin Prensipler Bütünü” nün “Aile mensupları ve dış dünya ile iletişim kurma hakkı” başlıklı 19 uncu maddesinde “Tutulan veya hapsedilen bir kimseye kanunda veya kanuna dayanan bir düzenlemede belirtilen makul şartlara ve sınırlamalara tabi olarak, özellikle aile üyeleri tarafından ziyaret edilebilme ve onlarla haberleşme gibi, dış dünya ile iletişim kurabilmesi için kendisine yeterli imkan verilir.” hükmü, “İkametgahına yakın bir yerde tutulma hakkı” başlıklı 20. maddesinde; “Tutulan veya hapsedilen kişi talep ettiği takdirde, mümkün olduğu ölçüde ikamet ettiği yere makul uzaklıktaki bir tutukevinde veya hapisanede tutulmalıdır.” ,

7. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu’nun “İnfazda temel amaç” başlıklı 3üncü maddesinin birinci fıkrasında “Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.” ,

7.1.“Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler” başlıklı 6ncı maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentlerinde “Hapis cezalarının infaz rejimi, aşağıda gösterilen temel ilkelere dayalı olarak düzenlenir:

c) Cezanın infazında hükümlünün iyileştirilmesi hususunda mümkün olan araç ve olanaklar kullanılır. Hükümlünün kanun, tüzük ve yönetmeliklerle tanınmış haklarının dokunulmazlığını sağlamak üzere cezanın infazında ve iyileştirme çabalarında kanunilik ve hukuka uygunluk ilkeleri esas alınır.

d) İyileştirmeye gereksinimleri olmadığı saptanan hükümlülere ilişkin infaz rejiminde, bu hükümlülerin kişilikleriyle orantılı bireyselleştirilmiş programlara yer verilmesine özen gösterilir ve bu hususlar yönetmeliklerde düzenlenir.

e) Cezanın infazında adalet esaslarına uygun hareket edilir. Bu maksatla ceza infaz kurumları kanun, tüzük ve yönetmeliklerin verdiği yetkilere dayanarak nitelikli elemanlarca denetlenir.

f) Ceza infaz kurumlarında hükümlülerin yaşam hakları ile beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur. ”;

7.2. “Ödüllendirme” başlıklı 51nci maddesinde “(1) Hükümlüler, kurum içindeki veya dışındaki genel durumları, eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine etkin katılımları, kurum düzenine karşı tutumları ve kendilerine verilen işlerdeki gayretleri dikkate alınarak teşvik esaslı ödüllerden yararlandırılabilirler.

(2) Bu madde hükümleri, çocuk hükümlüler için de geçerlidir.

(3) Hükümlülere verilebilecek ödüller şunlardır:

- a) Kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan evli hükümlüler, en geç üç ayda bir kez olmak üzere, üç saatten yirmidört saate kadar eşleri ile kurum veya eklentilerinde ceza infaz kurumu personelinin yakın nezareti olmaksızın mahrem şekilde görüştürülebilir.
 - b) Çocuk hükümlülere, en geç iki ayda bir kez olmak üzere, üç saatten yirmidört saate kadar ana ve babasıyla veya vasisiyle kurum ya da eklentilerinde ceza infaz kurumu personelinin yakın nezareti olmaksızın aile görüşmesi yaptırılabilir.
 - c) Haftalık ziyaret süresi iki saate kadar uzatılabilir.
 - d) Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yaptırılabilir.
 - e) Üst üste kullanılmayan en fazla üç haftalık ziyaret süresi toplu olarak kullandırılabilir.
 - f) Haftalık telefonla görüşme süresi veya sayısı iki katına kadar artırılabilir.
 - g) Sosyal, kültürel veya sportif etkinliklerden öncelikli veya daha uzun süreli yararlanmaları sağlanabilir.
 - h) Haftalık harcama miktarı yarı oranında artırılabilir.
 - ı) Tek kişilik odalarda televizyon bulundurma imkânı verilebilir.
 - j) Hediye verilebilir.
 - k) Takdir belgesi veya tavsiye mektubu verilebilir.
- (4) Ödüllendirme sisteminin usul ve esasları ile bu ödüllerden yararlanmanın kapsam ve şartları, suç türleri dikkate alınarak yönetmelikle belirlenir. ”;

7.3. “Hükümlülerin nakilleri” başlıklı 53üncü maddesinde; “Hükümlüler, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayiş ve güvenlik, hastalık, eğitim, öğretim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle başka bir kuruma nakledilebilirler.”;

7.4. “Kendi istekleri ile nakil” başlıklı 54üncü maddesine göre, “ (1) Hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için;

- a) Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri,
- b) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri,
- c) Koşullu salıverilmelerine beş aydan az süre kalmamış olması,
- d) İyi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamış veya kaldırılmış olması,
- e) İstekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması,
- f) Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması,
- g) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması, Gerekir. Çocuk hükümlüler bakımından bu fıkranın (b) bendi uygulanmaz.”;

7.5. “Hükümlüyü ziyaret” başlıklı 83 üncü maddesinde; “(1) Hükümlü, belgelendirilmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu hâller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içinde ziyaret edilebilir. (Ek cümle: 24/1/2013-6411/9 md.) Çocuk hükümlüler için

ziyaret süresi bir saatten az, üç saatten fazla olmamak üzere belirlenir. (2) Birinci fıkrada belirtilenler dışındaki kimselerin ziyaretine Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı olarak izin verilebilir. (3) Görüşler, koşul ve süreleri Adalet Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle kapalı ve açık olmak üzere iki biçimde yaptırılır.”

8. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük’ün “Ödüllendirme” başlıklı 159 uncu maddesinde “(1) Kurum içindeki veya dışındaki genel durumları, iyileştirme etkinliklerine ilgileri ve uyumları, kurum düzenine karşı tutumları, kendilerine verilen işlerdeki gayretleri gibi beklenen davranış ve tutumları gösteren hükümlülere teşvik esaslı ayrıcalıklar tanınır. ’,

8.1. “Ödüllendirilecek tutum ve davranışlar” başlıklı 160ıncı maddesinde “ (1) Hükümlülerin ödüllendirilecek tutum ve davranışları şunlardır:

- a) Katılması gereken iş, eğitim, öğretim ve benzeri faaliyetlerde devamsızlığı bulunmamak,
- b) Davranışları ile arkadaşları ve çevresine iyi örnek olmak,
- c) Kurum içi ve dışındaki spor, sanat, kültür ve sosyal faaliyetlerde veya yarışmalarda başarı göstermek,
- d) İyileştirme faaliyetlerinde gösterdiği davranışlarla bu çalışmalara katkı sağlamak,
- e) Kurumun araç, gereç ve donanımlarını koruma ve kullanmada örnek olmak,
- f) Sağlık ve güvenlik konularında örnek tutum ve davranışlar içerisinde olmak.’’,

8. 2.“Kendi istekleri ile nakil ” başlıklı 165 inci maddesinde, 5275 sayılı Kanununun 54. maddesinde hükümlülerin kendi istekleri ile nakilleri için aranan şartlar söz konusu Tüzük ile tekrar vurgulanmıştır.

9. Adalet Bakanlığının 05/06/2015 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe konulan 167 sayılı “Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler” konulu Genelgenin

“Hükümlülerin Kendi İstekleri İle Nakilleri” başlıklı 15inci maddesinde, Kanunun ve Tüzük’ün “Kendi istekleri ile nakil ” maddelerinde aranan şartlara ek olarak;

“h) Talep ettikleri ceza infaz kurumunda kendileri, diğer hükümlüler ve kurum açısından güvenlik riski oluşturmaması,

ı) Disiplin nedeniyle ayrıldıkları kurumlar hariç, talep ettikleri kurumlarda daha önce kalmış iseler, Bakanlıkça değerlendirilmek üzere; kendileri, diğer hükümlüler veya kurum açısından somut gerekçelerle güvenlik riski oluşturup oluşturmayacakları hususunda bu yer idare ve gözlem kurulunun taleple ilgili görüşünün alınmış olması,

j) Bakanlık tarafından dönem itibariyle isteğe bağlı nakle kapatılmış olmaması, gerekir’’ ;

10. 17.06.2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in “Ziyaret edebilecek kişiler” başlıklı 9 uncu maddesinin birinci ve üçüncü fıkrasında; “(1) Hükümlü ve tutuklular; eşi, anne, babası, büyükanne ve büyükbabası, çocuğu, torunu, kardeşi, gelini, damadı, kayınbiraderi, baldızı, yengesi, eniştesi, görümcesi, kayınvalidesi, kayınpederi, kayınvalidesinin annesi ve babası, kayınpederinin anne ve babası, eşinin başkasından olma çocuğu, büyükanne ve büyük babasının anne ve babaları, torun çocuğu, kardeş çocuğu, eşi, amcası, halası, dayısı, teyzesi ve bunların eşleri ile vasisi ve kayyımıyla görüşebilir... (3) Aynı ceza infaz kurumu ya da birden fazla ceza infaz kurumunun bir arada

bulunduğu yerleşkedeki farklı kurumlarda barındırılmakta olan hükümlü veya tutuklular, birinci fıkra da sayılan kişilerden olmaları şartıyla bu Yönetmelik hükümleri kapsamında Cumhuriyet başsavcılığının yazılı emri ile birbirleriyle görüşebilir.”

11. 30/03/2013 tarih ve 28603 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik’in “Temel ilkeler” başlıklı 5 inci maddesinde; “(1)

Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak aşağıdaki ilkelere uyulur:

a) Hükümlü ve tutukluların ödüllendirilmesi ile ulaşılmak istenen temel amaç; bu kişilerin yeniden sosyalleşmesini sağlamak suretiyle insan haklarına saygılı, hukukî ve toplumsal kurallara bağlı bireyler olmalarını teşvik etmektir.

(....)

ç) Hükümlü ve tutuklulara; işledikleri suçun türü, koşullu salıverilme tarihi, kişisel özellikleri ve ihtiyaçları, bedensel ve psikolojik yapısı, eğitim durumu ve mesleği göz önünde bulundurularak en uygun ödül verilir ve bu karar ilgiliye bildirilir.

d) Ödüllendirmede; kurumun fizikî yapısı, personel sayısı, malî ve sosyal imkânları ile mevcut doluluk durumu dikkate alınır.

e) Hükümlü ve tutuklulara, gerekli şartları taşımaları hâlinde aynı anda birden fazla ödül verilebilir.

(....)’’;

11.1. “Ödül türleri” başlıklı 7nci maddesinde “ (1) Hükümlü ve tutuklulara;

a) Kapalı ceza infaz kurumlarındaki evli hükümlü ve tutuklulara, kurum personelinin yakın nezareti

olmaksızın eşleri ile mahrem görüşme,

b) Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma,

c) Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yapma,

ç) Üst üste kullanılmayan ziyaret sürelerini toplu olarak kullanma,

d) Haftalık telefonla görüşme sayı veya süresini artırma, (....) ödülü verilebilir.’’;

11.2. Yönetmeliğin 8 inci maddesinde “Ödüllendirilebilecek tutum ve davranışlar” düzenlenmiştir.

11.3. “Haftalık ziyaret süresinin uzatılması ödülü” başlıklı 19 uncu maddesinde “(1)

Haftalık ziyaret süresinin uzatılması ödülü verilen hükümlü ve tutukluların açık veya kapalı ziyaret süresi iki saate kadar uzatılabilir.”

11.4. “Kullanılmayan ziyaret sürelerinin birleştirilmesi ödülü” başlıklı 21 inci maddesinde “(1) Hükümlü ve tutukluların üst üste kullanmadıkları en fazla üç haftalık

ziyaret süresi toplu olarak kullanılabilir.”

11.5. “Telefonla görüşme süresi veya sayısının artırılması ödülü” başlıklı 22 inci maddesinde “(1) Hükümlü ve tutukluların haftalık telefonla görüşme süresi veya sayısı

iki katına kadar artırılabilir. (2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlü olanlar da Kanunun 25 inci maddesine uygun olacak şekilde bu ödül den yararlanabilir.”

12. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 Sayılı Tavsiye Kararına Ek ‘Temel İlkeler’ başlıklı 3 üncü maddesi

“Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilere getirilen kısıtlamalar, asgari gereklilikte ve haklarında hükmedilen kararın meşru amacıyla orantılı olmalıdır.”

12.1. “Yerleştirme ve Barındırma” başlıklı 17.1. , 17.2. ve 17.3. maddelerinde, “Mahpuslar, mümkün olabildiğince evlerine veya sosyal rehabilitasyon ortamlarına yakın cezaevlerine yerleştirilmelidirler.”, “Cezaevlerine yerleştirmede, suçun devamlı takibi, güvenlik ve emniyet gerekleri ve tüm mahpuslara uygun rejimlerin sağlanması ihtiyacı hesaba katılmalıdır.”, “ İlk yerleştirme ve sonradan yapılacak bir cezaevinden diğerine nakil konusunda, mümkün olabildiğince mahpusa danışılmalıdır.”;

12.2. “Dış Dünya ile İlişki” başlıklı 24.1., 24.4. ve 24.5. maddelerinde, “Mahpusların mümkün olabilen sıklıkta mektup, telefon veya diğer iletişim vasıtalarıyla aileleriyle, başka kişilerle ve dışarıdaki kuruluşların temsilcileriyle haberleşmelerine ve bu kişilerin mahpusları ziyaret etmelerine izin verilmelidir.”, “Ziyaretler için yapılan düzenlemeler, mahpuslara aile ilişkilerini mümkün olduğunca normal bir düzeyde sürdürmelerine ve geliştirmelerine izin verecek bir tarzda olmalıdır.”, “Cezaevi yetkilileri, dış dünyayla yeterli bir iletişim sürdürmelerinde mahpuslara yardım etmelidirler ve bunun için onlara "uygun destek ve yardım sağlamalıdır.”; düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

13. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden

14. **Başvuran 1 numaralı paragrafta ayrıntılarına yer verilen başvurusunda** eşi ile görüşmesine imkan sağlayacak nitelikte öncelikle İstanbul İlinde olmak üzere kendisinin yahut eşinin ailesinin ikamet ettiği illerde bulunan ceza infaz kurumlarından birine naklini talep etmektedir.

15. 5275 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde “...öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmak...” ifadeleriyle ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazıyla ulaşılmak istenen temel amaca değinilmiş olup bu düzenleme doğrultusunda **Kanun koyucu, bir yandan suçun karşılığı olan cezanın uygulanmasıyla benzer fiilleri engellemeyi hedeflerken; diğer yandan da, bireyi topluma kazandırarak sosyal barışın sağlanmasına çabalamaktadır. Dolayısıyla infaz rejimini, sadece suç faillerini cezalandırma ve onları toplumdan tecrit etmeye dönük bir uygulama olarak görmek mümkün değildir. Aksine hükümlülerin, devam eden yaşantılarında kurallara riayet eden ve sosyal yaşama uyumlu bireyler haline gelmesi, infaz usullerinden beklenen en önemli faydadır. Bu bakımdan, hükümlülerin yakınlarıyla olan ilişkilerinin devamının sağlanması, infaz rejiminin ıslah edici rolünün bir parçasıdır.**

16. 5275 sayılı Kanunun 53-58. maddelerinde ‘Hükümlülerin nakilleri’ başlığı altında, nakile ilişkin hükümler düzenlenmiş, 54. maddede ‘Kendi istekleri ile nakil’, 55. maddede ‘Disiplin nedeniyle nakil’, 56. maddede ‘Zorunlu nedenlerle nakil’, 57. maddede ‘Hastalık nedeniyle nakil’ şartları düzenlenmiştir.

17. 5275 sayılı Kanun, ilgili Tüzük ve 167 sayılı Genelge’de hükümlülerin, ailelerinin ikamet yerlerine yakın ceza infaz kurumlarına yerleştirilmelerine yönelik emredici bir hüküm içermemektedir. Buna karşılık 5275 sayılı Kanun, ilgili Tüzük ve 167 sayılı Genelge’de, hükümlülerle

ilgili düzenlenen, ‘Kendi istekleri ile nakil’ hükmü ile disiplin cezası, zorunlu hal, hastalık hali olmasa dahi, maddede düzenlenen şartlar oluştuğu takdirde naklin mümkün olduğunun düzenlenmiş olması, bu maddedeki nakil sebebinin hükümlüler tarafından genel olarak ‘ailelerinin ikamet ettiği yer veya ailelerine yakın yerlere nakil’ hükmü olarak değerlendirilip, nakil gerekçesinde bu hükme dayanmışlardır.

18. Anayasamızın 20. maddesi, AİHS’nin 8. maddesi uyarınca, herkesin ‘*özel ve aile hayatına saygı hakkına*’ sahip olduğu düzenlenmiştir. Hapis cezasına mahkumiyet, doğası gereği, hükümlünün özel ve aile hayatının kısıtlanması sonucunu doğuracaktır. Ancak mahkûmun yakınları ile bağlantıda kalmasının, özel ve aile hayatına saygı hakkının esaslı unsurlarından olduğu ve cezaevi idaresinin bu konuda gerekli yardımı sağlaması gerektiği Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından vurgulanan bir husustur. (*Messina v. Italy*, 25498/94; *Epnerns-Gefners v. Latvia*, 37862/02)

19. AİHM, *Vintman* davasına ilişkin olarak vermiş olduğu 23/01/2015 tarihli Daire kararında (*Vintman v. Ukrayna*, 28403/05); AİHS’nin, mahkûmlara cezalarının nerede infaz edileceği konusunda bir seçim hakkı tanımadığını, mahkûmların ailelerinden ayrı olduklarını ve ailelerinden uzak olmalarının hapis cezasının bir sonucu olduğunu, ancak, mahkûmun, ailesinin ziyaretlerini zorlaştıracak ya da imkânsız hale getirebilecek denli uzak bir bölgede barındırılmasının, aile hayatına müdahale teşkil edebileceğini belirtmiştir. Mahkeme orantılılık yönünden yaptığı incelemesinde ise; mahkûmun, ailesine yakın bir kuruma transfer talebinin reddi için, cezaevlerindeki aşırı yoğunluğun meşru bir gerekçe olarak öne sürülebileceğini, **ancak bu durumda dahi mahkûmun görece daha yakın cezaevlerine nakli hususunun değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.** Aksi halde, yani kişinin nispeten daha yakın bir bölgeye nakli önünde meşru bir engel yokken uzakta bulunan bir kurumda barındırılması halinde, AİHS’nin 8. maddesinin ihlali sonucu doğabileceğini vurgulamıştır.

20. Hem AİHM kararlarında, hem Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 9 Aralık 1988 tarihli ve 43/173 sayılı kararıyla kabul edilen, “*Herhangi Bir Şekilde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunmasına İlişkin Prensipler Bütünü*” nün ilgili maddesinde hem Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 Sayılı Tavsiye Kararına Ek 17.1. maddesinde **hükümlülerin evlerine (ailelerine) yakın ceza infaz kurumuna yerleştirilmelerinin uygun olduğu belirtilmiştir.** Nitekim Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin Üye Devletlere Ömür Boyu Hapis ve Diğer Uzun Süreli Cezalara Mahkum Olanların Cezaevi İdaresince Yönetimi Hakkında R (2003) 23 Sayılı Tavsiye Kararı’nın, “*Ömür Boyu Hapis ve Diğer Uzun Süreli Mahkûmiyetin Zarar Verici Etkileriyle Başa Çıkma*” başlıklı 22. maddesinde, de hükümlünün aile bağlarının kopmaması için özel çaba gösterilmesi gerektiği, aynı Tavsiye kararının 2. maddesinde belirtildiği üzere, bu çabanın hükümlünün *başarılı bir şekilde toplumla bütünleşmelerini sağlamak ve tahliyelerinden sonra yasalara uyarak yaşama olasılıklarını artırmak ve geliştirmek* amacı açısından önem arz ettiği vurgulanmıştır.

21. Diğer yandan 5275 sayılı Kanunun 83. maddesinde hükümlülerin ziyaretlerine ilişkin düzenlemeye yer verilmiş olup, söz konusu hükmün ayrıntıları ise Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir. Başvuranın İzmir 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, eşinin ise İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı, söz konusu ceza infaz kurumları aynı kampüs yerleşkesi içerisinde bulunmakla birlikte, her ne kadar aynı kampüs içerisinde yer alsalar da gerek idari yönetim gerekse güvenlik önlemleri birbirinden farklı olduğu için aynı ceza infaz kurumu olarak değerlendirilmemektedirler. **Nitekim Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 05/06/2017 tarihli, E:2017/1073, K:2017/2068 sayılı kararında da;** “*...hükümlünün ...Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, eşinin ... Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu, görüşme talebinde bulunan hükümlü ile eşinin aynı kampüs içerisinde yer alsa bile farklı ceza infaz kurumlarında bulundukları, her iki ceza infaz kurumunun gerek idari yönetiminin gerek güvenlik önlemlerinin birbirlerinden farklı olduğu, aynı kampüs içerisinde yer alan iki farklı ceza infaz kurumunun aynı ceza infaz kurumu sayılamayacağı...*” ifadelerine yer verilmiştir.

22. Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin 9. maddesinin üçüncü fıkrasında (5/12/2018 tarihinde eklenen) aynı ceza infaz kurumu ya da birden fazla ceza infaz kurumunun bir arada bulunduğu yerleşkedeki farklı kurumlarda barındırılmakta olan hükümlü veya tutukluların, birinci fıkrada sayılan kişilerden olmaları şartıyla bu Yönetmelik hükümleri kapsamında Cumhuriyet başsavcılığının yazılı emri ile birbirleriyle görüşebileceği düzenlenmiştir. Buradan hareketle somut dosya kapsamında eşi ile birlikte ceza infaz kurumunda bulunan başvuranın görüş talebi Cumhuriyet Başsavcılığınca bu hüküm kapsamında değerlendirilmiş ancak güvenlik ve personel (jandarma görevlileri) yetersizliği nedeni ile uygun görülmemiştir. Bünyesinde hem kadın hem erkek hükümlülerin barındırılmasına imkân tanıyan ceza infaz kurumlarında da bahsedilen görüşmeler Cumhuriyet başsavcılıklarının izni ile gerçekleştirilse de güvenlik ve personel imkanları dolayısıyla kampüs yerleşkesi içerisinde bulunan ceza infaz kurumlarına oranla görüş imkanının daha kolay sağlanabileceği değerlendirilmiştir.

23. Yine 5275 sayılı Kanunu'nun 51. maddesinde, ilgili Tüzük'ün 159 ve devamı maddelerinde, hükümlülerin ödüllendirilebileceği düzenlenmiş, 28603 Resmi gazete sayılı Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'te, ise bu maddelerin ayrıntısına yer verilmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin 5. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde *‘Hükümlü ve tutukluların ödüllendirilmesi ile ulaşılmak istenen temel amaç; bu kişilerin yeniden sosyalleşmesini sağlamak suretiyle insan haklarına saygılı, hukukî ve toplumsal kurallara bağlı bireyler olmalarını teşvik etmektir.’* hükmüyle ödüllendirmenin amacından bahsedilmiştir. *‘Ödül türleri’* başlıklı 7. maddesinde, ise, ödüllerin hükümlülerin, ziyaret süresinin uzatılmasına, ziyaret sürelerinin toplu olarak kullanılmasına, telefon görüşmelerine ilişkin olduğu görülmüştür. **Nitekim ziyaret, görüş, telefonla görüşme, yani hükümlülerin ‘Dış dünya ile ilişkilerine’ ilişkin iyileştirmelerin, söz konusu Yönetmeliğin amacında da belirtildiği üzere, hükümlülerin yeniden sosyalleşmesi ve topluma kazandırılması bakımından önem taşıdığı belirtilmiştir.**

24. Hükümlülerin dış dünyayla temaslarının makul düzeyde devam ettirilmesi, bu bağlamda özellikle aileleriyle etkin bir iletişim kurmalarına yardımcı olunması, bu kişilerin rehabilitasyonu ile de yakından ilgilidir. Aile bağlarının korunup geliştirilmesinin hükümlülerin psikolojisi açısından olumlu sonuçlar doğurduğu, yeniden sosyalleşmeleri ve tekrar suç işlemelerinin önlenmesinde önemli bir unsur olduğu sıklıkla ifade edilmektedir (Bu konuda bakınız; İngiltere ve Galler Bölgesi Ceza İnfaz Kurumları Denetçiliği, *Yetişkin Mahkûmların Rehabilitasyonu* konulu Rapor, Eylül 2014).

25. 5275 sayılı Kanun'da, ailesi uzakta yaşadığı için ziyaret hakkını düzenli kullanamayan mahkûmların, bu dezavantajlı durumlarını telafi edici bir düzenleme yer almamaktadır. Oysaki ailesi uzakta yaşadığı için ziyaret hakkını düzenli olarak kullanamayan hükümlülere, aile hayatına saygı hakkının korunması maksadıyla bu yönde bir esneklik sağlanması, bunun için de bu kişilerin ziyaret süresini biriktirerek kullanabilmesine veya benzeri tedbirlere cevaz veren münferit bir düzenleme getirilmesi önem arz etmektedir. Nitekim ödüllendirme başlığı altında olsa dahi, hükümlülere *‘kullanılmayan ziyaret süresinin birleştirilmesi ödülü’* verildiği, yani ceza infaz kurumlarının hükümlülere bu şekilde bir imkanı verebileceği de görülmüştür. Bu bakımdan, ailelerinden uzak yerlerde barındırılan hükümlüler ve tutuklu kişiler ile ilgili olarak, ziyaret rejiminde esneklik sağlayıcı bir takım mevzuat değişikliği yapılmasının hakkaniyet ilkesinin bir gereği olduğu gibi bu kişilerin rehabilitasyonu açısından da büyük önem arz ettiği öngörüldüğünden, 5275 sayılı Kanun ile birlikte ilgili yönetmelik hükümlerinde değişiklik yapılmasının uygun olduğu değerlendirilmiştir.

26. 5275 sayılı Kanunun *“Hapis cezalarının infazında gözetilecek ilkeler”* başlıklı 6. maddesinin (b) bendinde, *hükümlülerin, insan onuruna yaraşan maddî ve manevî koşullar altında düzenli bir yaşam sürdürmelerinin sağlanacağı* belirtilmiştir. Bu kapsamda, idarenin söz konusu bendin gereği olarak, hükümlülerin iyi şartlar altında cezalarını çekmesini temin etme yükümlülüğü bulunmaktadır. Başvuruya konu nakil talebinde ise, ilgili infaz kurumunun kapasitesinin dolu olması gerekçesiyle ret

işlemi tesis edilmiştir. İdarenin bu tavrı değerlendirildiğinde, meşru bir sebebin gözetildiği tespit edilebilmektedir. Çünkü “kurum kapasitesi”nin üstünde bir doluluğun varlığı, hem nakil talep eden bakımından hem de nakil istenen infaz kurumunda mukim hükümlüler bakımından, cezanın çekilmesini zorlaştıracak ve gayri insani şartları doğuracak bir durumdur. Ancak, hükümlülerin nakil taleplerine ilişkin değerlendirmelerin, genel olarak ‘cezaevi kapasitesi’ bakımından değerlendirilmesi, ‘kendi istekleri ile nakil’ düzenlemeleri kapsamında yeterli olmamaktadır. **Yalnızca hükümlü açısından değil, hükümlüyü ziyaret etmek isteyen aile açısından da değerlendirme yapılmalı,** ailelerin yakını (hükümlüyü) görmek, daha rahat şartlarda ziyaret edebilmek hakkının, hükümlünün bulunduğu kurum ile ailesinin ikamet ettiği yer arasındaki mesafenin, ulaşım olanaklarının, ailenin maddi durumunun, sağlık sorunlarının, ailenin hükümlüyü ziyarete gelme sıklığı bilgilerinin birlikte ele alınıp, nakil taleplerinin daha geniş çaplı ele alınması gerekmektedir.

27. Başvuranın ailesiyle olan bağına dikkate almayan idare, bu kapsamda alternatif çözümler üretmemiş ve aile hayatına saygı gösterme yükümlülüğünün gereğini yerine getirmemiştir. Nitekim 5275 sayılı Kanunun 54. maddesinde, hükümlülerin kendi istekleri ile nakledilebilmeleri için, gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirtmeleri gerektiği düzenlenmiş olmakla birlikte başvurucudan hangi şehirlerde sınıfına uygun ceza infaz kurumları bulunduğunu ve bunların kapasite durumunu bilmesi beklenemeyecektir. Dolayısıyla, başvurucu tarafından dilekçesinde belirtilen ceza infaz kurumları, anılan hükmün gereğini yerine getirmek üzere bildirilen ve öncelik verilmesini istediği kurumlar olarak değerlendirilmeli, **sonuç itibarıyla başvurucunun İzmir iline kıyasla mümkün olduğunca ailesine yakın bir yere nakli sağlanmaya çalışılmalıdır.** Gerek görülmesi halinde bu gibi durumlarda kişinin tekrar muvafakatının istenmesi de mümkündür. Başvuranın naklini talep ettiği Ceza İnfaz Kurumundaki doluluğu ve durumuna uygun olmadığını gerekçe gösteren idare, **başvuranın ailesinin yaşadığı illerdeki durumuna uygun infaz kurumlarından birine nakledilmesine ilişkin de herhangi bir çaba göstermemiştir.**

28. Yukarıda yapılan açıklamalar ve tüm dosya kapsamı çerçevesinde; ...’in aynı kampüs içinde farklı ceza infaz kurumunda barındırılan eşi ile görüş talebinin güvenlik ve personel yetersizliği gerekçesiyle, nakil talebinin ise doluluk nedeni ile reddedildiği görülmüş olup, başvuranın hem eşi hem de ailesi ile görüşme imkanının büyük oranda engellendiği değerlendirilmiştir. Bu nedenle başvuranın ve eşinin ailelerinin ikamet ettiği iller (İstanbul yahut Diyarbakır) ve kendilerinin hükümlü olduğu il (İzmir) göz önünde bulundurulduğunda, ailelerinin ziyaretinin oldukça güç olduğu, aynı zamanda İzmir’de bulunan ceza infaz kurumunun kampüs yerleşkesi olduğu, bu nedenle başvuranın eşi ile görüşmesinin aynı ceza infaz kurumunda bulunanlara oranla daha fazla zorlaştığı dikkate alındığında, hükümlünün dış dünya ile bağının yegane unsurunun zedelendiği ve bu durumun infazın amacına uymadığı, bu nedenle hükümlünün eşiyle birlikte nakil talebinin reddedilmesinin hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

29. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında

Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup, idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkelerine uygun davrandığı, ancak başvuranın dilekçelerine vermiş olduğu yanıtlarda idari işleme karşı hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceği bildirilmediğinden “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uygun davranmadığı anlaşılmış olup idarenin bundan böyle bu ilkelere de uyması beklenmektedir.

V. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

30. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ise tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Buna göre; ilgili idarenin **eylem ve işlemlerine karşı** dava açma süresinden arta kalan sürede Karşıyaka İnfaz Hakimliğinde yargı yolu açıktır.

VI. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre, **BAŞVURUNUN KABULÜNE;**

Başvuranın, eşiyle birlikte ailelerinin ikamet ettiği illerdeki durumlarına uygun ve kapasitesi müsait infaz kurumlarından birine nakledilerek mağduriyetlerinin giderilmesi hususunda ADALET BAKANLIĞI'NA TAVSİYEDE BULUNULMASI,

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Adalet Bakanlığı'nca bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA** ve **ADALET BAKANLIĞI'NA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ

Kamu Başdenetçisi